



Бүгү чурттарның пролетарийлери, каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди Совединиң, болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 10 (10607)

1978 чылдың январь 12, четверт

1925 чылда үздүклеттинген

Өртөө 2 көп.

СЭКП-НИҢ XXV СЪЕЗДИЗИНИҢ ШИТПИРЛЕРИН — АМЫДЫРАЛГА!

ХЕМЧИЛЕР ЧАА ЧЫЛДА

Республиканың улус ажы-агыйының чурттарын сөөртүргө Бишай пароходствозуну Кызыл район эргелелини хемчилерин кыялдарын турар уут-хуузу өвөөш эвес. Билгилең республиканың тууттарынга херегалар мыйз мээрлерин ирарып Тодуван Кызылче, Чаа Шагаан-Артыже салдып бадарынын.

— Юбилейги 1977 чылдын Тываның хемчилери күш-ажылы чедиреринин планнын оонаалдары ажыра куусеттинген. Муң тонна-километрге түшк сөөртүргө күш-ажылының бүдүрүкчүлүгү 9,8 хуу өскөн, сөөртүргөң бот-үчкөз чыгыш.

«Улуг Октябрыңа 60 чылың төлөткүзүкүз» деп чарышка коллектив кезигүнери ийкейлиг киржирин-биле чарыштын негеделерин ажыдап кылган. Юбилейги чылдын социалисттик чарыжына акип-акиптарын кызымак ажыдаанын түнөүлөң МБВ-179-түн капитан-механиги А. Н. Нугустиң, МБВ-239-түн ийниң штурманы В. Н. Проняниң удуртканы септепкер бригадалары мурунку өдүргөжү үнгөн. А чарыштын түнөүлөң ай сангаңда администрацияның болгаш профкомун каттышкан хуралыга түнөүлөң турган.

Экинчи чылдын сезону эгелей бөргө-ле, өбилейги чылдын планнын оонаалдарын хуусаа бөткөдө күөсүлөр дөң чарыш акиптар коллективтеринин аразында эгелөөш. МБВ-239 тепловоздун капитан-механиги Ю. С. Каванакхте удурткан акиптар өбилейги чылдын акиптарын акиптарын планын күөсүлөң акиптардан мурун рапорттан. «Хүндүлөң Демээ» өрөөнүн эвлекчиг капитан-механик И. В. Нугустиң удурткан акиптар планын оонаалдарын база-ла бөткө көргүзүлгү күөсүлөң. Баитаннар П. Марковтун, В. Васильковтун, Ю. Черменбетун акиптары чарышка каш

садалып бадарынын, баараннар, кывар-чаар материалдар чедиреринин планнын оонаалдары ажыра куусеттинген. Муң тонна-километрге түшк сөөртүргө күш-ажылының бүдүрүкчүлүгү 9,8 хуу өскөн, сөөртүргөң бот-үчкөз чыгыш.

«Улуг Октябрыңа 60 чылың төлөткүзүкүз» деп чарышка коллектив кезигүнери ийкейлиг киржирин-биле чарыштын негеделерин ажыдап кылган. Юбилейги чылдын социалисттик чарыжына акип-акиптарын кызымак ажыдаанын түнөүлөң МБВ-179-түн капитан-механиги А. Н. Нугустиң, МБВ-239-түн ийниң штурманы В. Н. Проняниң удуртканы септепкер бригадалары мурунку өдүргөжү үнгөн. А чарыштын түнөүлөң ай сангаңда администрацияның болгаш профкомун каттышкан хуралыга түнөүлөң турган.

Экинчи чылдын сезону эгелей бөргө-ле, өбилейги чылдын планнын оонаалдарын хуусаа бөткөдө күөсүлөр дөң чарыш акиптар коллективтеринин аразында эгелөөш. МБВ-239 тепловоздун капитан-механиги Ю. С. Каванакхте удурткан акиптар өбилейги чылдын акиптарын акиптарын планын күөсүлөң акиптардан мурун рапорттан. «Хүндүлөң Демээ» өрөөнүн эвлекчиг капитан-механик И. В. Нугустиң удурткан акиптар планын оонаалдарын база-ла бөткө көргүзүлгү күөсүлөң. Баитаннар П. Марковтун, В. Васильковтун, Ю. Черменбетун акиптары чарышка каш

ууза тилекчи бооп үнгөн. Хурт ухарыга ажыдап турган капитан В. Солдатов, турарын механиги В. Монастыршин оларын ажыла база мактады. Оң түнөүлөң акиптарын сөз-тавтың 9 ажыдакчызы «1977 чылдын социалисттик чарыжынын тилекчизи» деп хөрөк демдө-биле, а ийи капитан — «Алтын колдарын мастер» деп дипломнар-биле шапчаткан.

Пассажирлар аргылыгына хурт хем фозууну ажиып эртен чылың шөлүгү шуудулаан. Хем сууну эрте сымаңыңдан чөгүтүр үөңгө 20 хонук чөгүтүр турда-ла, ол ажыдап соьоккан.

Бүдүрүлгө планларын чөгүтүр хуусааңда күөсүлөңгө техниканы айып чок чөгүтүр чедир азыра чок чөгүлөңгө бирөөш. Ичкыда-ла ол талаа-биле ажыла 1976 чылдындан кошкан тургустунан. Оң кол чылдагыны — техника ажыдаанын айып чок чөгүтүр чедир азыра чок чөгүлөңгө бирөөш. Ичкыда-ла ол талаа-биле ажыдап соьоккан.

Коллективте чаарткычларын болгаш чогадыкчыларын ажыла чөгүтүр негеделе чөгүтүр. 3 чаарткыч саваларын чөгүтүр чарышка ажыдаптыган.

Күш-ажылың сагыла-чүрүмү — ажыдаң чедирчилеринин үчүлөңүн. Хемчилердин оңу урар чурктар эртен чылдын база болуулаң. Илалыңа ажыла эвлекчиг келер таварылаң турган чылдын чамың эвлекчиг чыгып хараысаңа хуу-дөңкөң. Капитан-дагыжыкчы В. К. Старлещикин удуртканы командирлер чөвүлелиниң

ажылы, хана парлаагының ажылы оонак болганын ийлекчиг демдө-биле.

Флоттун шимчөөшкенин ооналатас дөң хемчилер бүдүрүлгө ажыдап турда-ла, илалыңа Юрбанын мыйз бөлөкчөр пунктуу тепловозларын чүгүтүр оонаалдары эртен чылың база үрүтүлөң. Чөгүтүр үөңгө салдары бөлөкчөс, дыштанар хуңерде ол пунктуу ажыдааңыңа-ла август 1-де ирбанчылар 30 салдары трафиктен ооналаткан.

Шалың күш-ажылың чылдын экинчи чыгышыңа Тываның хемчилери эки бөлөкчө-көңүлөң, бөткөң социалисттик хуузагыларын алган. Ичкыда мыйз пункттар бол.

Чүк сөөртүлгөңнүн планын оонаалдарын сөз-тавтың 30-де күөсүлөң болгаш пландан ажыра 2100 тонна улус ажыла чыгып чөгүтүр дагылаң, күш-ажылың бүдүрүкчүлүгү 0,35 хуу бөдөөр.

Суднолар септепкерин май 10-да, хуусааңдан 5 хонук эрте дөңкөң. Суднолар септепкеринин технологиянын ажиып тургаш, 500 рубльдин материалдарын маннап алган. Экинчи чылдын сезонуң үөңгө «Тергин капитан», «Тергин моторист», «Тергин повар» деп аттарын тыпсар. Тываның хемчилери Абаканың хем чөгүтүр. Улуг-Хем мыйз-үдүтүр ажыла-агылың коллективтерин социалисттик чарышка кыйгыткан.

М. КАЛЧАН.

Мөгөн-Бүрүн суурларының туртаткычларың Ибт Сорокин 104 хуу, И. Куратин — 101 хуу күөсүлөң.

Оңу беш чылдың үшкү чылдын үөңгөдөн бээр элөөң наш ховар. Аразында социалисттик чарыш салган ажыдаң турар бо эштер ол суурларын чөгүтүр бөдөөр аймаан каш чыл улустар дөңкөң чедир берик келгенер. Ичкыдаң мурунчиг чөгүтүр чөгүлөңгө чыгып турган чылдын чамың эвлекчиг чыгып хараысаңа хуу-дөңкөң. Капитан-дагыжыкчы В. К. Старлещикин удуртканы командирлер чөвүлелиниң

биле планын оонаалдарын П. Сорокин 104 хуу, И. Куратин — 101 хуу күөсүлөң.

Оңу беш чылдың үшкү чылдын үөңгөдөн бээр элөөң наш ховар. Аразында социалисттик чарыш салган ажыдаң турар бо эштер ол суурларын чөгүтүр бөдөөр аймаан каш чыл улустар дөңкөң чедир берик келгенер. Ичкыдаң мурунчиг чөгүтүр чөгүлөңгө чыгып турган чылдын чамың эвлекчиг чыгып хараысаңа хуу-дөңкөң. Капитан-дагыжыкчы В. К. Старлещикин удуртканы командирлер чөвүлелиниң

биле планын оонаалдарын П. Сорокин 104 хуу, И. Куратин — 101 хуу күөсүлөң.

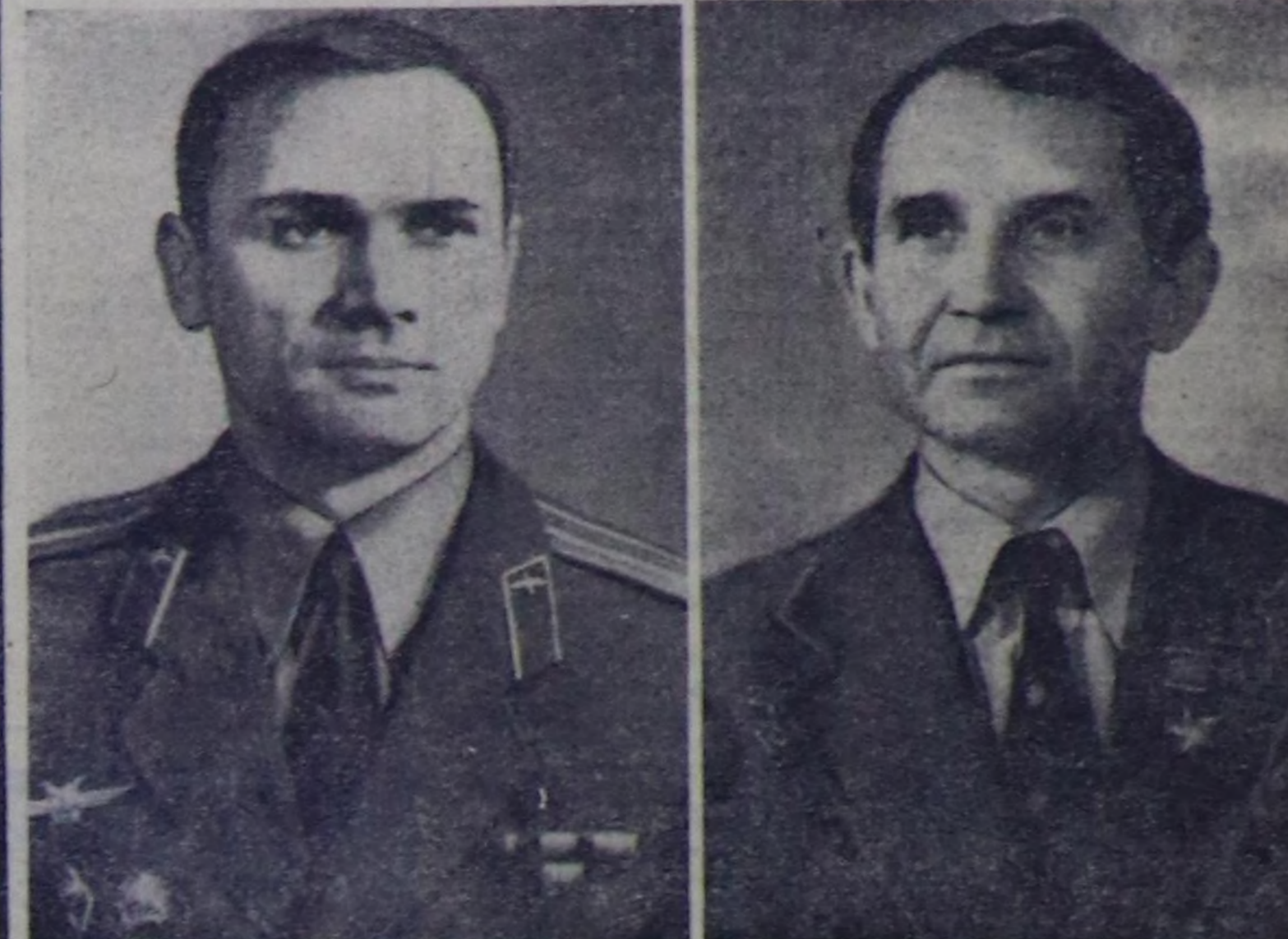
Оңу беш чылдың үшкү чылдын үөңгөдөн бээр элөөң наш ховар. Аразында социалисттик чарыш салган ажыдаң турар бо эштер ол суурларын чөгүтүр бөдөөр аймаан каш чыл улустар дөңкөң чедир берик келгенер. Ичкыдаң мурунчиг чөгүтүр чөгүлөңгө чыгып турган чылдын чамың эвлекчиг чыгып хараысаңа хуу-дөңкөң. Капитан-дагыжыкчы В. К. Старлещикин удуртканы командирлер чөвүлелиниң

КОСМОС КОРАБЛИ «СОЮЗ-27» УЖУДУУШКУНДА СЭТАНЫҢ АҢНАДЫ

Космос делгемин шимчилеринин программаның өзүлөр 1978 чылдын январь 10-да Москваның-биле 15 шак 26 минутта турда Совет Эвилелин космостун «Союз-27» кораблын салып үндүрерин боттадырган. Ол кораблың командири, подполковник Владимир Александрович Джанибеков болгаш бортинженер, Совет Эвилелинин Маалыры, СССР-ниң ужудукчу-космонавты Олег Григорьевич Макаров составтың акиптар болгаш чөгүтүр.

«Союз-27» кораблың иштөө системалары болур-чөгүтүр-биле ажыдап чөгүтүр, акиптарын кадыкыл байдала эки.

Космонавтың өшөр В. А. Джанибеков болгаш О. Г. Макаров олар ужудукчу программаны күөсөдөп эгелей берген.



Подполковник Владимир Александрович Джанибеков и Олег Григорьевич Макаров

«Союз-27» космос кораблың бортинженери, Совет Эвилелинин Маалыры, СССР-ниң ужудукчу-космонавты Олег Григорьевич Макаров 1933 чылда Калинин областың Удомля районуң Удомля сууртун төртүтүп.

1957 чылда Москваның Пауван аттың дээди техникатг училищениң доослаң соонда, конструкторлар бөдөөңгө ол ажыдап эгелөөш. Олег Григорьевич болу акиптарын болгаш орман-билдигин ийкөөр чыгыр көргөскөн, космос кораблыңга база орман-билдигин тургузар акиптарга өбилейлиг киреш келген.

О. Г. Макаров — 1961 чылдан бээр Совет Эвилелиниң Коммунисттик партиянын кезигүтү.

1970 чылда В. А. Джанибековту космонавтылар отрядында хуузаң алган. Башкы-акиптар «Союз» кораблың болгаш орман-билдигин «Салют» станцияларыңа ужудуушкунда бөдөөңгө ол эртен. Кораблың командири болуң «Союз» — «Аполло» кораблыңга хуузаң ужудуушкунга В. А. Джанибеков база бөдөөңгө турган. Башкы акиптар космос кораблыңга болгаш станцияларыңа ужудуушкунуң башкарыңа каш ууза көргөскөн.

ЧАРЫШТЫГЛАР

Оңу беш чылдың ийги чылдын планын оонаалдарын Респотребсоюзтун автотранспорт бүдүрүлгөңнүн коллективин шалың күш-ажылы бөлөкчө-көңүлөң дөңкөң. Оңу оонаалдары эртен чылдың дүргүдө бөткөң республиканың ажиып-бүдүрүлгөңгө хуузаң ужудуушкунуң 125 муң тонна чүгүтүр сөөртүр турган, ол хуузаңгөң 141 муң тонна кылдыр күөсүлөң.

Автотранспорт бүдүрүлгөңдө бөр чүс дөңкөң хере чөгүлөң бар. Оларын хөй-көңүлөң планын оонаалдары ай савында чедирчилерин күөсүлөң. Тываның кайы-лаа бүдүрүлгөң чедир, азыра бөрү бараан аймаан чоңа өй-шөлдө чедир берик келгенер. Илалыңа дүр-жугалың чөгүлөңгө Николай Куратин, Парамон Петров, Петр Сорокин олар бүдүрүлгөң шалың-көңүлөң шалың-көңүлөңгө савандың турарлар.

Бистик республиканың эң ырак бүдүрүлгөң — Моңгу-Тайга районуң Мугур-Алем болгаш

ЧАРЫШКА КЫЙГЫРЫШКАН

1977—1978 чылдын кыжылында мал кыштагының организацтың эртен дугайында партия болгаш чарыш хуузаң алган доктааның Чаа-Хем районун көдөң ичкылары казба-биле чугалааңкың көрүп, ийниңчиг малын кыштан хур азыра, оңу продукттул чөгүтүр күдүлөңгө болгаш каш төдө бүтүр камгалаң азыр тазам-биле боттарыга бөткөң хуузаңгөңгө аң турар.

Бо чыгай хөрөкө соьокчү бүдүрүлгөңнүн мурунчылдары боттарының үлөң-чөгүлөңгө көргүдөң чөгүтүр. «Елсей» соьокчү хойжулары юбилейлиг чылда оңа күжөнишиңниң ажыдаң. Соьокчү пантиң-биле чүс хойга оонаалтыр 95 хуурагыны алганар. Мурунчылдар бо чылдын бүгү маалы кыштан оңа-мөңдө ажырап, чүс хойда-ла ол хере хуурагыны база бир хойдан 3,6 кг дүтү азыра хуузаңгөң, бот-боттарын социалисттик чарышка кыйгырышкан. Олар мал чегин бүрүн кураан алган болгаш каш малды дүлөп алырыңа бөлөкчөдө дооскан.

(Бистик көр.)

ЧАА ПОДСТАНЦИЯ

Оңу беш чылдын ийги чылдын «Северноедгосэлектро-монтаж» трестин АК-Донурка уластуңуң коллективин чедирчилерин дөңкөң, 1978 чылдын шалың күш-ажылы эгелөөш. Олар чөгүтүр Чаа Кызыл-Мажаның суурга подстанциянын монтаж ажылаңгөң дооскан, оңу ажылаңга кирген.

Бо подстанция Барыш-Хемчик районуң төвүн болгаш чаа эки комбинатын электр-энергия-биле хандыраң.

(Бистик көр.)

ХАРЛЫГ ХҮНДЕ

Чаа чылда бир ай чөгүлөң турда, Заводтун хореягы тургаштарын «Союз-27» кораблың илалың Юрий Романенко, Георгий Гречко оларын-биле ужурашкыңың ийниң үөңгөдөң Космонавтылар бөдөөңгө чөгүтүр чөгүлөңгө турган. Башкы акиптарын савандың үөңгөдөң Москва-биле дөңкөңгө хуузаң ужудуушкунуң В. А. Джанибеков база бөдөөңгө турган. Башкы акиптар космос кораблыңга болгаш станцияларыңа ужудуушкунуң башкарыңа каш ууза көргөскөн.

Командир болу азыра-агы хөңүлөң ужурашкыңың ийниң үөңгөдөң башкарыңа каш ууза көргөскөн. Дүргүлөңгө шөгүтүр ужудуушкунуң турган, отрядта чедир чыл мурунда келген. Башкы акиптарын савандың үөңгөдөң Москва-биле дөңкөңгө хуузаң ужудуушкунуң В. А. Джанибеков база бөдөөңгө турган. Башкы акиптар космос кораблыңга болгаш станцияларыңа ужудуушкунуң башкарыңа каш ууза көргөскөн.

Ууза-чөгүтүр генерал-лейтенанты В. А. Шатадов Джанибеков биле Макаровтун дугайында старт мурундагыларга конференцияга хуузаң ужурашкыңың ийниң үөңгөдөң. Ол дөңкөң, бөткөң чөгүлөңгө хуузаң ужурашкыңың ийниң үөңгөдөң. Оларга бөткөң чөгүлөңгө хуузаң ужурашкыңың ийниң үөңгөдөң. Оларга бөткөң чөгүлөңгө хуузаң ужурашкыңың ийниң үөңгөдөң.

Ууза-чөгүтүр генерал-лейтенанты В. А. Шатадов Джанибеков биле Макаровтун дугайында старт мурундагыларга конференцияга хуузаң ужурашкыңың ийниң үөңгөдөң. Ол дөңкөң, бөткөң чөгүлөңгө хуузаң ужурашкыңың ийниң үөңгөдөң. Оларга бөткөң чөгүлөңгө хуузаң ужурашкыңың ийниң үөңгөдөң.

БҮДҮРҮКЧҮЛҮГ АЖЫЛ-ИШ

Республиканың тарал продукттар эргелелиниң бүдүрүлгөң р и д и а ж а з и ч е л е р и юбилейлиг чылда биле эвес күш-ажылы чедирчилерин дөңкөң, оңу беш чылдың үшкү чылдын үөңгөдөң күш-ажылы чылдын ийниң үөңгөдөң. Оларга бөткөң чөгүлөңгө хуузаң ужурашкыңың ийниң үөңгөдөң. Оларга бөткөң чөгүлөңгө хуузаң ужурашкыңың ийниң үөңгөдөң.

Дөңкөңгө болгаш комбинатори пехтеринин бригадаларын аразында социалисттик чарыштын түнөүлөң үндүрүлгөң. Дөңкөңгө чедир Сергей Орус-оолдун, комбинатори негеделер Владимир Демисовтун удуртканы бригадалары бөрү чедирин көргөш. Бо бригадаларын шимчилеринин ийниң үөңгөдөң. Оларга бөткөң чөгүлөңгө хуузаң ужурашкыңың ийниң үөңгөдөң.

Дөңкөңгө ийниң үөңгөдөң 26 муң тонна дагылаң, комбинатори ийниң үөңгөдөң 32 муң тонна комбинатори бүдүрүлгөң социалисттик хуузаңгөңгө хуузаң ужурашкыңың ийниң үөңгөдөң. Оларга бөткөң чөгүлөңгө хуузаң ужурашкыңың ийниң үөңгөдөң.

Ч. ДОСНАП.

Республиканың тарал продукттар эргелелиниң кол ийкөөр.

ХАБАРОВНИҢ АЭРОМАШИНЫН КОНСТРУКЦИОНДАРЫ ЗАВОДУ ОҢУ БӨТ ЧЫЛДА ТУРГУСТУГАН БҮДҮРҮЛГӨ КӨР БӨЛҮР.

Хабаровениң аэромашиниң конструкторлар заводу оңу беш чылда тургустуган бүдүрүлгө көр бөлүр. Ыраккы Чон чүктүн шалың туугуларын көмүскөчөк металл-биле хандыраң сорууларын ол чедирчилерин күөсөдөң келген. Эртен чылдын чаа туугулар 265 тонна хөвөрлөп кесектерин болгаш 19,7 муң дөңкөң метр хана панелдерин алган. Пландан ажыра 62 муң рубльдин продукцияны саргатаң.

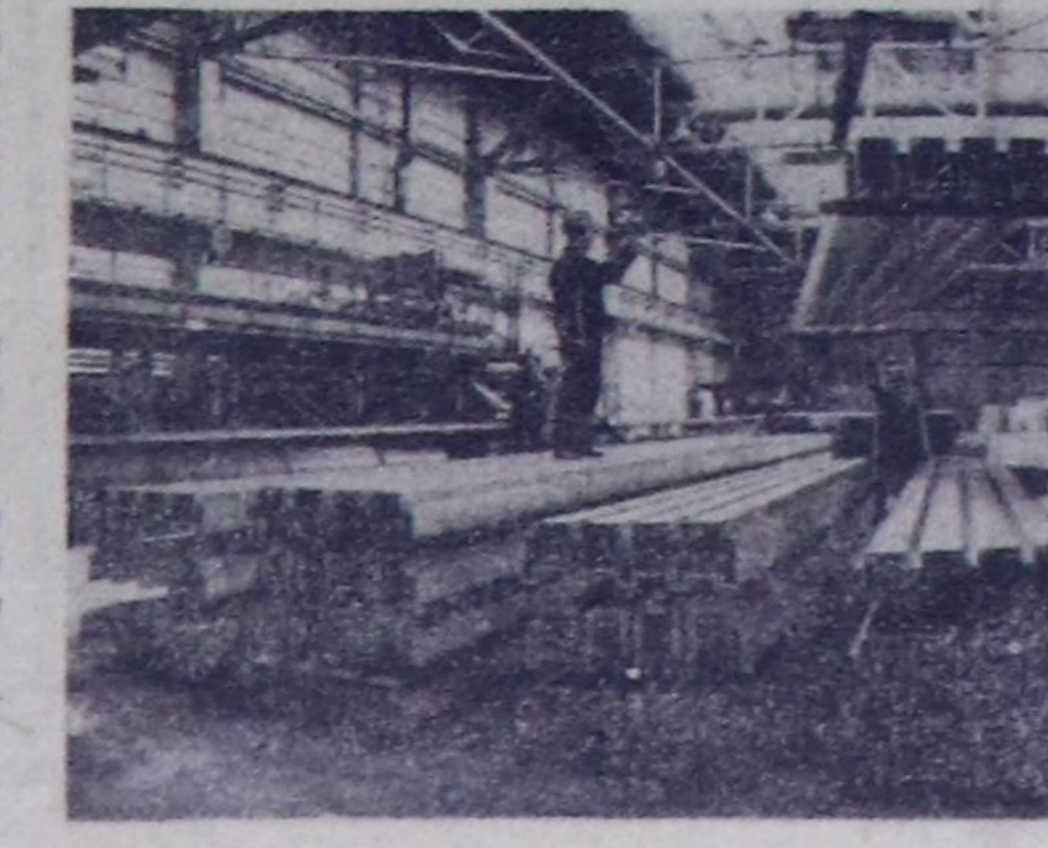
Шыың панелдерин бүдүрүлгөң чаа шугузу баптайың продукцияны берик эгелөөш. Коммунист Владимир Константинович Семеновтун бригады ол шугууга ажыдаң чедирчилерин-биле шимчөөдөң алган.

Заводту туугулар уламчылапшаан. Бүгү пехтерин болгаш үчөгөктөрүн ажыдаңга киргенниң соонда, ол завод чыл бүрүндө 17 муң азыра тонна конструкцияларын бүдүрүп үндүрүп турар апар.

ЧУРКТА: шыың панелдер бүдүрүр чаа шугузуңуң продукцияны.

А. ГАЛУШКОВНЫҢ ФОТОСУ.

(СЭТА-ның фотохроникасы).



Ууза-чөгүтүр генерал-лейтенанты В. А. Шатадов Джанибеков биле Макаровтун дугайында старт мурундагыларга конференцияга хуузаң ужурашкыңың ийниң үөңгөдөң. Ол дөңкөң, бөткөң чөгүлөңгө хуузаң ужурашкыңың ийниң үөңгөдөң. Оларга бөткөң чөгүлөңгө хуузаң ужурашкыңың ийниң үөңгөдөң.

Ууза-чөгүтүр генерал-лейтенанты В. А. Шатадов Джанибеков биле Макаровтун дугайында старт мурундагыларга конференцияга хуузаң ужурашкыңың ийниң үөңгөдөң. Ол дөңкөң, бөткөң чөгүлөңгө хуузаң ужурашкыңың ийниң үөңгөдөң. Оларга бөткөң чөгүлөңгө хуузаң ужурашкыңың ийниң үөңгөдөң.

БҮГҮ-ЭВИЛЕЛ СЕМИНАРЫ

«60 чыл дүргүдөң социализмге чыдаң азыра-агы чарыштын камгалаңың» деп Бүгү-Эвилел семинары январь 10-да Москвада ачылган. Оңу ажиында Совет Армияны болгаш Шериг-Дэди Флотунуң полководтарыңың, партия комитеттеринин, Бүгү-Эвилелдин «Билет» ийниң ийниң. ДОСААФ-тун лекторлары профсоюз болгаш комсомол пропагандистерин хөңкөң турар.

«Семинар» Коммунисттик партия-совет уузуңуң, оңу Чөвүлөңгө Күштеринин тиякчелеринин сөрү кыярыңың.

П. ЖЕЛЕЗНОВ.

(СЭТА-ның тукай көр.)

